

Pääkirjoitus

Taloushistoria – hauskaa ja hyödyllistä

1990-luvun lama ja kansainväliset rahoitusmarkkinoitten mullistukset ovat saaneet taloustieteilijätkin kiinnostumaan edellisestä vastaavasta tapahtumasta, 1930-luvun "suuresta lamasta" ja finanssikriisistä. Erityinen mielenkiinto on kohdistunut siihen, millainen talous- ja rahapolitiikka edelsi lamaa ja millaisen politiikan avulla lamasta tuolloin selvitettiin. Tästä on sitten vedetty politiikkojen, journalistien ja tutkijoidenkin suulla johtopäätöksiä nykyisen laman sysistä ja sepistä.

Ajallinen vertailu on viehättävää ja hauskaakin, mutta ei kovin hyödyllistä silloin, kun yksisilmäisesti sovelletaan erilaisiin yhteiskuntiin yhteneväisiä talousodotuksia. Liian suorien yhteyksien vetäminen nykypäivään on vaarallista. Historian tunteminen voi kuitenkin tarjota meille osviittaa tulevista vaihtoehdoista ja niiden todennäköisyyksistä.

Tässä numerossa on esimerkiksi kolme artikkelia sotien välisen ajan rahoitusmarkkinoitten historiasta. Monet seikat tuolta ajalta tarjoavat houkuttelevia analogioita nykypäivän valuuttapoliittisiin ratkaisuihin ja rahoituskriiseihin. *Jon Hirvilahden ja Jaakko Aution* artikkelia valuuttakurssiratkaisusta ensimmäisen kellutuskauden jälkeen on kuitenkin vaikea käyttää nykyisissä täysin toisenlaisissa olosuhteissa ehdotuksena tämän päivän valuuttapolitiikaksi. *Antti Kuusterän* kuvaus säästöpankkikriisistä ja erityisesti

korkosopimuksesta on kiinnostava historiallisesti, mutta korkosäännöstelyä ei nykyisissä vapaitten rahoitusmarkkinoitten olosuhteissa voi enää ajatellakaan vaihtoehtona. Ja on vaikea kuvitella, että Suomen tunnollisuus velkansa maksussa synnyttäisi ulkomailla enää koskaan niin myrskyisää ihastusta, kuin on kuvattu *Riitta Hjerppen* ja *Vappu Ikosen* artikkelissa.

Taloushistoria on Suomessa myötätuulessa muutenkin kuin laman siivellä. Alan opiskelijamäärät ovat nousussa ainakin Helsingin ja Jyväskylän yliopistoissa. Viime vuonna Jyväskylän yliopistoon perustettiin ensimmäinen taloushistorian oppituoli. Talous- ja sosiaalhistoria sai myös osansa Suomen Akatemian ja opetusministeriön post graduate-rahoituksesta. Yhtenä syynä rahoituksen myöntämiseen lienee Suomen taloushistoriallisen yhdistyksen jokasyksyisen jatkokoulutusseminaarin kyky yhdistää eri yliopistojen tutkija- ja opiskelijavoimia.

Taloushistoria on myös kansainvälisesti sosiaalhistorian ja mikrohistorian ohella kasvussa oleva historian ala. Osittain laman myötä, mutta jo ennenkin sitä rahoitusmarkkinoitten historian tutkimus on ollut 1980-90-luvuilla kasvavan kiinnostuksen kohde. Myös ympäristöhistoria, teknologian historia, sekä vertaileva talouden kasvun ja tuottavuuden tutkimus ovat nousussa. Yhtenä osoituksena taloushistorian

arvostuksesta on taloustieteen Nobel-palkinnon myöntäminen kahdelle taloushistorioitsijalle, *Robert Fogelille* ja *Douglas Northille* vuonna 1993.

Taloushistorioitsijat ovat tähän asti täysin rinnoin hyödyntäneet taloustieteilijöitten metodeita ja tuloksia. Suosittelemme, että taloustieteilijät eivät enää suostuisi näin yksipuoliseen suhteeseen, vaan alkaisivat hyväksikäyttää myös talous-

historiaa. Tutkijoiden keräämät aineistot ja analysoimat tulokset tarjoavat oivallista materiaalia myös taloustieteilijöille. Historia on siis kuitenkin, paitsi hauskaa, myös hyödyllistä.

Riitta Hjerppe ja Vappu Ikonen